

Mobilya tasarımında “esinlenme”- “tarihsel aktarım”- “yenilik” ilişkisinin retrospektif-prospektif bir çalışma üzerinden değerlendirilmesi

İsmail Bezci^{1*}, Vildan Dünder Türkkkan², Gülçin Cankız Elibol¹

ÖZ: Çalışma, mobilya tasarımında tarihsel süreç verilerinin, esinlenme aşamasında ne şekilde kullanılabileceğine yönelik bazı öneriler sunmayı amaçlamaktadır. Bu amaçla, öncelikle esinlenme konusu genel olarak ele alınmış; yenilik ile olan ilişkisi temel çerçevede tartışılmıştır. Mobilya özelinde, geçmiş verilerinin, dönemler boyu çeşitli şekillerde mevcut dönemlere aktarıldığı görülmektedir. Bu aktarımın gerek biçimsel gerekse anlamsal olabildiği söylenebilecektir. Bu makale, söz konusu tarihsel unsurların, birer esinlenme nesnesi olarak alındığı ve benzer genetik kodları içeren “yeni” tasarımların ortaya konduğu bir çalışmanın analizini sunmaktadır. Bu kapsamda yapılan analizde, tarihsel süreç verilerinin, mobilya tasarımları üzerinden ne şekilde okunduğu; tanımlama sıfatlarının ne şekilde belirlendiği; bu mobilyaların birer esin kaynağı olarak oynadıkları roller; tanımlama sıfatlarının ortaya konacak yeni mobilyalarda ne şekilde yer aldığı ve sonuç ürünlerin biçimsel ve anlamsal verileri değerlendirilmiştir. Retrospektif verilere dayalı prospektif bir yaklaşım sunan bu analizin, mobilya tasarımında, özü anlama ve yorumlama konusunda yeni bir bakış açısı sağlaması beklenmektedir.

Anahtar kelimeler: Mobilya, Tasarım, Mobilya tarihi, Esinlenme, Yenilik

Evaluation of the relationship between “inspiration”-“historical transfer”- “novelty” in furniture design through a retrospective-prospective study

ABSTRACT: The study aims to provide some suggestions on how the historical data may be used in the inspiration phase of furniture design. For this purpose, firstly, inspiration, as an aspect, is discussed in general and its relationship with novelty is discussed basically. In furniture field, it is seen that past data are transferred to the current periods in various ways throughout the periods. It can be said that this transfer can be either formal or semantic. This article presents the analysis of a study in which these historical elements are taken as objects of inspiration and ‘new’ designs containing similar genetic codes are put forward. In this context, the analyses evaluate how those historical data are read through furniture designs; how the defining adjectives are determined; the roles played by this furniture as sources of inspiration; how the defining adjectives are included in the newly designed furniture and the formal and semantic data of the final products. This analysis, which presents a prospective approach based on retrospective data, is expected to provide a new perspective on understanding and interpreting the essence of a design.

Keywords: Furniture, Design, Furniture history, Inspiration, Novelty

Makale tarihçesi: Geliş:20.05.2025, Düzeltme: 23.06.2025, Kabul:24.06.2025, Yayınlanma:26.06.2025 * ibezci@icloud.com

¹Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü, Ankara/Türkiye,

²Pamukkale Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, İç Mimarlık Bölümü, Denizli/Türkiye,

Atıf: Bezci, İ., Dünder Türkkkan, V. ve Elibol, G. C., (2025). Mobilya tasarımında “esinlenme”- “tarihsel aktarım”- “yenilik” ilişkisinin retrospektif-prospektif bir çalışma üzerinden değerlendirilmesi, *Mobilya ve Ahşap Malzeme Araştırmaları Dergisi*, 8 (1), 129-142, DOI: [10.33725/mamad.1702903](https://doi.org/10.33725/mamad.1702903)

1 Giriş

Kalfaoğlu Hatipoğlu ve Koç Aytekin (2020)'e göre, sürdürülmek istenen özü, zamana ait üslubu ve tasarım kararlarını anlamak ve anlamlandırmak için kodların analiz edilmesi gerekmektedir. Tasarımda özün sürdürülebilmesi için bu kodların doğru şekilde anlaşılması ve uygulanması önem arz etmektedir. Doğrudan ve dolaylı olmak üzere iki tipi olan bu sistemde, dolaylı anlatım, soyut anlatı içeren kodları, yani öz ve anlama ilişkin değerleri; doğrudan anlatım ise biçimsel olguları ifade etmektedir (Kalfaoğlu Hatipoğlu ve Koç Aytekin, 2020: 1679-1683).

Dış ortamdan alınan görsel ve kavramsal verilerin tümü tasarımcının esin kaynakları olarak tanımlanabilecektir. Bu veriler, tasarımcının kişisel özellikleri ve deneyimleri doğrultusunda zihinde işlenerek yaratıcı fikirlere dönüşebilecektir (Gürcüm ve Kartal, 2021: 546). Bu da esinlenmenin tasarlama sürecinin başlangıç noktası olarak çok önemli bir yere sahip olduğunu göstermektedir. Tasarımcı, esinlendiği kavramdan, olgudan, hikâyeden yola çıkarak özgün, kendisini anlatan ve katma değeri olan eser, ürün veya koleksiyon ortaya koymak için esin kaynağının ya da örnek olayın bağlamını, kavramsal çerçevesini ve içeriğini araştırmak ve tasarıma ulaşmak durumundadır (Gürcüm ve Çiftçi, 2017: 2).

Esinlenme, tasarımda yer alan fikir kaynaklarının spesifik kullanımları için belirli terimler sunmaktadır. Bunlar, başlangıç tasarım (yeni bir tasarım oluşturmak üzere geliştirilen bir tasarım); örnek (yeni tasarımlara ilham veren mevcut yapılar vb); yeniden kullanım (mevcut bir bileşenin yeni bir içerikte kullanılması); model (bir çözüm ilkesi sunulması) ve birincil üretici (tasarımı şekillendiren problemin açık ve net bir özelliği) olarak belirtilebilir (Eckert ve Stacey, 2000: 524).

“Tasarım kavramı esas olarak son ürünün görseelliğini oluşturmada etkin, esin kaynağı tasarımın başlangıç noktasında ve tasarımın bilişsel pek çok anında önemli algısal ve kavramsal bilgiler ortaya koyan bir kaynak olarak görev yapmaktadır. Esin kaynağından transfer edilen tasarım verisi yaratıcılığın da etkisiyle tasarımcıyı sınırsız yaratımlara taşırken, tasarım konsepti tasarımcının çizilen çerçeveden uzaklaşmaması için adeta bir uyarıcı görevi görmektedir.” (Gürcüm ve Kartal, 2021: 550).

Esin kaynağı, tarihsel süreçten herhangi bir oluşum, bir sanat eseri, bir kavram veya tasarım eylemini tetikleyecek herhangi bir unsur olabilecektir. Buradaki en önemli ayrım, esinlenmenin kesinlikle bir kopyalama, bir taklit aracı olmadığı; yeni tasarımlara yön verebilecek bir çıkış noktası olabileceğinin algılanmasıdır. Bu süreçte, birçok farklı sanat dalı arasında neredeyse tüm dönemlerde etkilenmelerin ve esinlenmelerin olduğu gözlenmektedir. Bu etkilenme kimi zaman tek yönlü, kimi zaman ise karşılıklı bir etkileşim şeklinde olabilmektedir (Elibol ve ark., 2019: 154).

Örneğin; Gürcüm ve Çiftçi (2017)'ye ait bir çalışmada, Barok üslubu, tekstil tasarımında esin kaynağı olarak belirlenmiş; ortaya konan sonuç tasarımlarda bu üsluba ait gerek soyut gerekse somut niteliklerin yansıtılması gerektiği, söz konusu niteliklerin tanımlanmasıyla birlikte vurgulanmıştır. Bir başka çalışmada (Özkan ve Öztürk, 2023), ikonik mobilya tasarımları tarihsel analiz, tasarım yönünden analiz ve etki analizlerine konu edilmiş; modernizmin bir akım olarak mobilya tasarımları üzerindeki etkileri incelenmiştir. Mobilya tasarımında geçmişe duyulan ilgi ise bir başka çalışmada (Yararel Doğan ve ark., 2022) ele alınmış; bulgular genel olarak değerlendirildiğinde, cinsiyet ve yaş değişkeninden bağımsız olarak, bireylerin geçmişe özlem duyduğu yorumuna varılmıştır. Elde edilen bulguların, retro mobilya üretimi yapan markalar tarafından dikkat çekici bir pazarlama unsuru olarak kullanabileceği de belirtilmiştir (Yararel Doğan ve ark., 2022: 591).

Çorbacıoğlu (2022)'na göre ürünler, mesaj ve anlam taşıyıcı olma özellikleri aracılığıyla, birer iletişim aracı olarak görülmektedir. Ürün kendi ekosistemi içinde anlam üretmektedir. Tasarımcılar, kullanıcılar, kültür, çevre, görsel öğeler, malzemeler, renk gibi girdiler de anlam oluşum sürecine etki etmektedir ve her ürün bir anlam taşıyıcıdır. Ürünler insanlarla, kültürlerle farklı anlamlar kazanmakta, değişmekte ve geliştirilmektedir (Çorbacıoğlu, 2022: 752, 758). Can ve Gürpınar (2021)'e göre, bu bağlamdaki kilometre taşları, yalnızca belirli bir dönemi tanımlamakla kalmaz, aynı zamanda birçok katmanlaşmış bağlamda mobilya tasarımı alanındaki operasyonel, ideolojik, teknolojik, morfolojik değişiklikleri de temsil eder.

Ultav ve ark., (2021)'na göre; bir ürünün materyalliği konusunda inceleme yapmak, tasarım tarihinin, ekonomik, kültürel ve toplumsal gelişmelerle bağlantılı olarak okunmasına izin vermektedir. Bu bağlamda, Ultav ve ark., (2021), bir mobilya parçasının malzeme niteliklerini anlamının, sadece formlara veya stillere değil, aynı zamanda kültürel üretimlere de dayalı sonuçları ortaya koyduğunu belirtmektedir.

Bu noktada gerek işlevsel, gerek kültürel, gerekse biçimsel yön barındıran bir ürün olan mobilya, temel işlevlerinin yanında, “anlam” taşıma konusunda da neredeyse tüm dönemlerde önemli görevler üstlenmiş bir ürün olarak karşımıza çıkmaktadır.

Günümüzde ise rekabet artışıyla birlikte, işletmelerin varlıklarını sürdürebilmeleri için sürekli olarak yeni ve çekici ürünler tasarlamaları ve geliştirmeleri ihtiyacı doğmuştur. Dolayısıyla, görsel olarak daha fazla ilgi çeken ve tüketicilerin talep edebileceği mobilyaların tasarlanması, tasarımcılar ve üreticiler için önemli bir gündem konusu durumundadır (Göktaş ve ark., 2024: 205). Zira yenedünya düzeni ve tüketim anlayışı, üreticiyi buna zorlayabilmektedir. Ancak tasarımda, ilgi çekmenin ötesinde kaygılar da barınmaktadır. Yeni bir tasarım ortaya konurken gözetilen tutarlılık ve kuvvetli kavramsal alt yapı gibi etkenler, ortaya konan ürünün salt satış değil, bir kültür nesnesi olarak da nitelendirilebilmesini sağlayabilecektir.

Mobilya, tasarım özelinde ele alındığında, tasarım girdilerinin, işlevsel, biçimsel ve anlamsal yönde olabildiği görülmektedir. Bu girdilerin her biri bir diğerini de etkileyebilecek nitelikte ve önemlidir. Ancak her tasarımda, bu girdilerin, öğelere eşit ağırlıkta ve etkide yansması söz konusu olmamaktadır. Kimi tasarımlarda işlevsel yön ön planda tutulurken; kimi tasarımların içermesi öngörülen ve aktarması beklenen anlam, bir manifesto niteliğinde dışa yansıyabilmektedir. Tarihsel süreç, bu üç unsurun dinamik dengesini; hatta kimi zaman tek yöne kayan baskınlığını yansıtan birçok örneğe sahiptir. Her biri ayrı değerde olan bu tasarımlardan bazıları ise bu çalışmada ele alınan uygulamanın çıkış noktası, esin kaynağı konumundadır.

Çalışma bu yönüyle retrospektif bir yol izlemektedir; bir başka anlatımla tarihsel süreç içerisinde geriye dönük bir bakış sunmaktadır. Tasarım literatüründe bu yönde kimi çalışmaların (Doğan, 2015) bulunduğu görülmektedir. Retrospektif çalışmalar betimleyici veya analitik olabilmektedir (Talari ve Goyal, 2020: 398). Çalışma, bu bağlamda, betimleyici retrospektif bir araştırma niteliğindedir. Özhan Çaparlar ve Dönmez (2016)'e göre, bilimsel araştırmalar, veri toplama tekniklerine göre, nedensellik ilişkilerine göre, zamanla ilişkisine göre ve uygulandığı ortama göre sınıflandırılabilir. Zamanla ilişkisine göre yapılması öngörülen sınıflandırma ise retrospektif, prospektif ve kesitsel olmak üzere üç kategoride yer almaktadır. Bu çalışmaya bu bağlamda bakıldığında ise çalışmanın, gerek geçmişe yönelik analizler ve betimlemeler içermesi, gerekse geleceğe yönelik sentezler sunması bakımından her iki unsuru da barındırdığı görülmektedir.

Çalışmanın amacı, esinlenme, analiz -ve bu yolla tarihsel aktarım- ve belirlenen kodları taşıyan yeni tasarımların ortaya konması ile mobilya tasarımı konusuna yeni bir bakış açısı

sunmak ve bir metot önerisinde bulunmaktadır. Gerçekleştirilen analiz kısmı, çalışmanın araştırma ve değerlendirme kısmını; belirlenen kodların taşınması ve içinde bulunulan zamanın ve koşulların etkisiyle yeni tasarımların ortaya konması ise çalışmanın özgün bulgu kısmını oluşturmıştır.

2 Metot

Çalışma, Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, İç Mimarlık ve Çevre Tasarımı Bölümü'nde verilmekte olan İÇT436 Mobilya Tasarımı dersinde, yazarlar tarafından yürütülmüş olan bir çalışmada elde edilen verilerden bir seçkiyi içermektedir. Çalışma, nitel bir araştırmadır. Veri toplama söz konusu olmamıştır. Araştırma yöntemi, doküman taraması ve doküman analizine dayanmaktadır. Bu sebeple Etik Kurul onayı gerekmemiştir.

Çalışmada, öğrencilerden öncelikle mobilya tarihi alanında geniş bir literatür ve görsel taraması yapmaları ve eş zamanlı olarak kendilerini yansıtan 5 adet sıfat bulmaları istenmiştir. Burada hedef, çıkış noktası olarak kabul edilebilecek bazı kavramların, temaların belirlenebilmesidir. Bu noktada yola çıkılacak kavramlar, sıfatlar, tasarımcının kendisi olmak durumunda değildir; bir tasarım özeti veya temel hedefler üzerinden de gidilebilecektir. Bu çalışmanın söz konusu aşamasında öznel bir yol izlenmiş ve sanatsal bağlamda kalınarak yukarıda belirtildiği şekilde sıfatlar belirlenmiştir.

Bir sonraki aşamada, bu sıfatlar ile gerek biçimsel gerekse anlamsal yönden bağdaşabilecek mobilyalar seçilmiştir. Dönem ve stil konusunda herhangi bir kısıtlamaya gidilmemiştir. Burada, esneklik sağlanabilmesi bakımından önce birkaç adet mobilya seçilmiş; daha sonra tek mobilya üzerinden analizlere başlanmıştır. Bu aşama, çalışmanın öznel yönünü oluşturmaktadır. Burada amaç, herhangi bir çıkış noktası, bir esin kaynağı benimsenmesidir. Dolayısıyla, seçilmesi öngörülen kaynak mobilyalara yalnızca bu açıdan bakılmış; bu seçimin nesnel bir temele dayandırılması beklenmemiştir.

Öncelikle, belirlenen sıfatların, seçilen mobilyalar ile ne yönde bağdaştıkları tartışılmıştır. Bu aşamada, gerek biçimsel, gerek işlevsel, gerekse anlamsal yönlerden incelemeler ve analizler yapılmıştır. Biçimsel yönden veri sunan yapısal özellikler, yani geometrik yapı da dahil olmak üzere tüm formel özellikler, kullanılan renkler, malzemeler, dokular analiz edilmiştir. Bu özelliklerin bir kısmının, anlamsal işaretler de verebileceklerinden, mobilyalar, bu unsurlara dayanarak anlamsal yönden de analiz edilmiştir. İşlevine işaret eden unsurlar da değerlendirmede dikkate alınmıştır.

Bu analizi takiben, tespit edilen noktaların hangilerinin, mobilyanın karakteri anlamında vazgeçilmez olduğunun değerlendirilmesi aşamasına geçilmiştir. Kimi unsurlar karaktere yön veren asli unsurlar olarak saptanmış ve muhafaza edilmek üzere tasarım sürecine kaydedilmiş; kimi unsurlar ise tali unsurlar olarak belirlenmiş ve elenebilir nitelikte olmak üzere not edilmiştir. Eş zamanlı olarak eskiz süreçleri başlatılmıştır. Bu aşamada manuel yollar öncelikle tercih edilmiştir.

Eskizler, analizler sonucunda belirlenen öğeler ışığında taslak tasarımlara ve taslak maketlere dönüşmüştür. Bu aşamada, devreye, detay ve malzeme önerileri de girmeye başlamıştır (Şekil 1).

Çok girdili bir süreci içeren bu analizlerde, yeni tasarıma ilişkin nihai kararlar verilirken, kaynak mobilyanın özünden kopmamaya dikkat edilmiş; ancak onun kopyası veya taklidi olmayan, onun yalnızca tasarım kodlarını, bir nevi genetik kodlarını içeren bir “sonraki neslinin”, bir başka anlatımla “torununun” ortaya konması hedeflenmiştir. Retrospektif bir yaklaşımla gerçekleştirilen analiz aşaması, prospektif bir sentezle nihayetlendirilmiştir.

Bu analiz ve sentez esnasında “esinlenme” ve “tarihsel aktarım” kavramları arasındaki denge, “yenilik” yönünde korunmaya çalışılmış; ortaya konan her tasarımın, rafine tarihsel referanslar içeren, bu yolla geçmişe saygısını ileten, “yeni” tasarımlar olmalarına azami özen gösterilmiştir. Tasarımlar, yazarların yönlendiriciliğinde, öğrenciler tarafından gerçekleştirilmiştir.

Şekil 1. Analiz ve sentez süreçleri (Yazar tarafından hazırlanmıştır).

3 Bulgular ve Tartışma

Bu çalışmada, metot başlığı altında açıklanan analiz ve sentez süreçleri sonucunda elde edilen tüm tasarımlara yer verilmesi, sayının yüksekliği itibarıyla mümkün olmadığından, süreci ve metodu tüm girdileriyle yansıtan birkaç örneğin sunulması yoluna gidilmiştir. Temel bulgu niteliğindeki bu örnekler aşağıda sunulmuştur. Örneklerin sunulması esnasında, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu kapsamında, eser sahibinin haklarının gözetilmesi bakımından, uygulama esnasında yeni tasarımı geliştiren tasarımcının adının açık olarak belirtilmesi yoluna gidilmiştir.

3.1 Tasarım 1 – dikiş masası – hazneli masa

Tasarım 1, Şekil 2’de sunulmuştur. Analiz aşamasından önce tasarımcı tarafından ortaya konan sıfatlar, Belirgin, Tedirgin, Kararsız, Enerjik ve Hayalperest olarak belirlenmiştir. Bu sıfatları çağrıştıran mobilyanın belirlenmesinden sonra, belirlenen mobilyanın yapısal yani biçimsel, işlevsel ve anlamsal analizleri yapılmıştır.

Esin kaynağı mobilya, 19. Yüzyıla özgü bir dikiş masasıdır. Masif ahşap, ince, zemine doğru incelerken inen, uzun ayaklara sahip; eliptik, açılabilir üst tablalı ve alt kısmında kumaş haznesi olan bir mobilyadır. Barok (Louis XIV) ve Rokoko (Louis XV) arasındaki döneme adını veren Regence dönemine ait bir mobilyadır.

Bu dönem, Louis XIV dönemindeki sarayın güçlü gösterişine tepki niteliğinde olan; geçmişin resmi ve törensel mekanlarının aksine, samimi küçük alanların evrimini ve dönemin kusursuz işçiliğini sergilemek üzere tasarlanmış zarif, kolay hareket ettirilebilir mobilyaları da beraberinde getirmiştir (Britannica, 2025).

Şekil 2. Wrought iron savonarola chair (A, URL-1, 2020, George III period satinwood work table (B, URL-2, 2020), Early 17th century Spanish walnut vargueno (C, URL-3, 2020), 19. Yüzyıl dikey masası referanslı hazneli masa tasarımı (Tasarım: Aysu Kızılcı).

Yapılan anlamsal analizlerde, kaynak mobilyanın tedirginliği ve zarafeti korunması ve yeni tasarıma aktarılması gereken anlamsal nitelikler olarak belirlenmiştir. Bu sıfatları yansıtan ince, zemine doğru daha da incelen, uzun ayak yapısı ve benzer oranlı üst tabla korunmuştur. Hazne kısmı da yine genetik aktarımın en önemli öğelerinden biri olarak nitelendirilmiş ve korunmuştur. Öte yandan malzeme, günümüz koşullarında yerini ayaklarda çeliğe, üst tablada ise ahşap türevi bir levhaya (Yongalam veya MDF) bırakmıştır. Üst tabla formu da yeni mobilyada, kenarları yuvarlatılmış dörtgene dönüşmüştür. Hazne kısmı, gerek oranları, gerek plileri sembolize eden dikey çizgileri ile yine tekstil malzemeye, ancak yarı geçirgen bir kumaşla yeni mobilyada yer almıştır. Renk, benzer karakteri ifade etmesi bakımından haznede yine beyaz tonlarında tutulmuş; diğer elemanlarda malzemeye birlikte renk değişikliğine gidilmiştir.

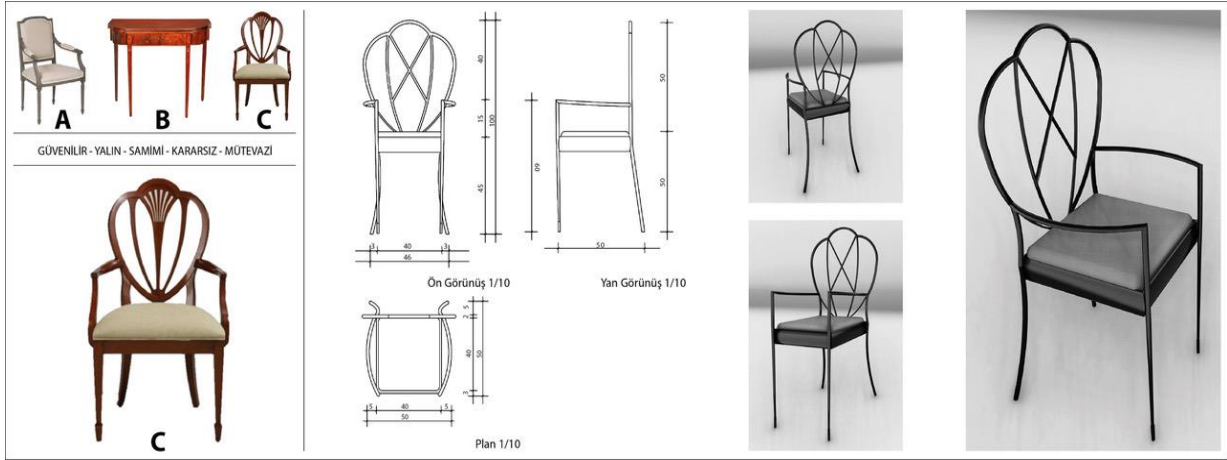
Tarihsel süreçteki temel unsurlarını günümüz koşullarında taşımaya devam eden bu yeni tasarım; benzer biçimsel öğeler yanında, benzer karaktere de sahip bir alternatif niteliğindedir.

3.2 Tasarım 2 – Hepplewhite – Hepplewhite ruhu

Bir diğer tasarım, Güvenilir, Yalın, Samimi, Kararsız ve Mütevazı sıfatları ile yola başlamıştır. Belirlenen bu sıfatlar, İngiliz mobilya tarihinde 18. Yüzyıl'ın Üç Büyükleri olarak da bilinen tasarımcılardan biri olan George Hepplewhite'in mobilya stilinde kendini bulmuştur. Kalp ve kalkan gibi arkalık modellerine sahip Hepplewhite mobilyaları, hafif ve seçkin olarak özetlenebilecektir. Esin kaynağı olarak alınan mobilya da masif ahşap malzeme ile üretilmiş; döşemeli oturağa sahip, kalp arkalıklı bir sandalyedir. Hafif ancak güçlü yapısı ve zarif kalp arkalığı imza niteliğindedir. Kolçaklardaki eğim, zarafet ve kullanım kolaylığını artırırken, içinde bulunulan dönemin inceliğine de atıf yapmaktadır (Şekil 3).

Yeni mobilyada, tasarım kodlarının belki de en baskını olan ve tarihsel aktarımda önemli bir referans olarak nitelendirilen kalp arkalık biçimi korunmuştur. Düz ön ayaklar ve arkaya eğimli arka ayaklar da dönemin ruhunu günümüze taşıyan en önemli simgelerden olmuştur. Döşemeli oturak, yeni tasarımda biçim değişikliğine uğrayarak yerini korumuştur. Asli bir öğe olarak görülen eğimli kolçaklar, yeni tasarımda da kalp arkalığın dikmesiyle kesişen noktada sonlanmaktadır ki, bu buluşma, silueti koruyan en önemli noktalardan biri konumundadır. Arkalık içi, kendine has, yeni biçimlerle tasarlanmıştır. Malzeme olarak siyah boyalı dökme demir seçilmiştir; ancak gelişen teknoloji ile benzer etki verilebilecek bir metal alaşımın da kullanılması mümkündür. Hepplewhite sandalyesinin, güvenilir, yalın ve mütevazı kimliği, yeni tasarımda da yaşamaya devam etmiştir. Yeni tasarım; önceki neslinden

biraz daha soğuk, rafine ve mesafeli duruşuna rağmen, aynı zarafeti, hafifliği ve seçkinliği yansıtmaktadır.

Şekil 3. Louis arm chair-natural light linen (A, URL-4, 2020), Hepplewhite furniture plans (B, URL-5, 2020), Hepplewhite armchair (C, URL-6, 2020), 18. yüzyıl Hepplewhite kalp arkalıklı sandalye referanslı sandalye tasarımı (Tasarım: Burcu Örgen).

3.3 Tasarım 3 – Chippendale – Chippendale 5.0

Temkinli, Detaycı, Rahatına Düşkün ve Kararsız sıfatlarıyla çıkış noktası bulan bu tasarımın esin kaynağı Üç Büyükler'in ikincisi Thomas Chippendale'in çift sandalyesidir. 18. Yüzyıl İngiliz mobilyasının ve sonrasında dünya mobilya tarihinin en önemli isimlerden biri olan Chippendale'in mobilyalarında, genellikle Rokoko, Çin, Gotik gibi etkiler izlenebilir. Esin kaynağı olarak alınan mobilya, tipik Chippendale arkalıklı, döşemeli oturaklı, ön ayakları kabriyal yapıda, kolçaklı bir ikili sandalyedir. Önde, ortada üçüncü bir ayağın yer alması, tipik yapısal özelliklerden biridir. Temkinli ve rahatına düşkün yapı, sağlam gövdesinde izlenebilmektedir (Şekil 4).

Şekil 4. Mahogany chippendale double chair settle seat (A, URL-7, 2020), Sofa, north and central America, Massachusetts (B, URL-8, 2020), Banister-back armchair (C, URL-9, 2020), 18. Yüzyıl Chippendale çift sandalye referanslı ikili koltuk (Tasarımcı: Büşra Karaadam).

Yeni tasarım, esin kaynağının sağlam duruşunu, temkinini ve detaylarını barındırırken; yeni nesil olmanın gerektirdiği tüm değişimleri de özünü koruyarak geçirmiştir. Arkalıkların

oturaktan ve dolayısıyla gövdeden ayırık konumlanması gibi zekice hamleleri bünyesinde barındıran bu tasarım, neslinden aldıklarını, günümüz teknolojisi ve yaratıcılığı ile birleştirmiş durumdadır. Yazarlarca, söz konusu yeni tasarıma “Chippendale 5.0” adının verilmesinin sebebi de bu altlıkta yatmaktadır.

Endüstri 5.0, endüstriyel sektördeki dönüşümü temsil etmektedir. Endüstri 4.0'ın dijitalleşme ve otomasyon odaklı yapısının ötesine geçerek; insanın yaratıcılığını, duygusal zekasını ve deneyimini teknolojiyle birleştiren yeni bir üretim paradigması öngörür (Entes, 2025).

Yeni tasarımda, ikili arkalık yapısı korunmakla birlikte, arkalık yalnızca genel geometrik yapıyı yansıtan bir kontur olarak yer almıştır. Arkalıkların üst köşelerindeki hafif dışa eğim, geçmişin izlerinin, kullanıma yönelik olmasa da saygıyla korunduğunu göstermektedir. Kaynak mobilyada birleşik olan bu iki arkalık, yeni tasarımda, yeni dünyada insanın bireyselliğini yansıtır şekilde ayrıdır. Kolçak, kaynak mobilyadaki çatkının aksine, ayakla birleşik bir yapıdadır. Arkalık ile de yalnızca arka ayağın zemine bastığı noktada temas etmektedir. Masif ağaç malzeme, yerini dökme demire bırakmıştır. Önceki nesilden aktarılan karakter özellikleri, muhafaza edilmesi gereken değerler misali korunmuş; işlevden ziyade sembolik olarak anlamsal boyutta yerini almıştır.

3.4 Tasarım 4 – yazı masası – çalışma masası

18. Yüzyıl'ın tipik yazı masa tipolojisini taşıyan bu yazı masası (Şekil 5), günümüzde kullanılabilecek bir çalışma masası tasarımına esin kaynağı olmuştur. Yola çıkılan sıfatlar, Sakin, Mesafeli, Düzenli, Detaycı ve Figüran Ruhlu olarak belirlenmiştir.

Şekil 5. Secrétaire à cylindre (A, URL-10, 2020), Burgundy table (B ve Mechanical table (C ve URL-11, 2020), 18. yüzyıl Jean-Henri Riesener yazı masası referanslı çalışma masası (Tasarımcı: Cansu Miraç Yıldırım).

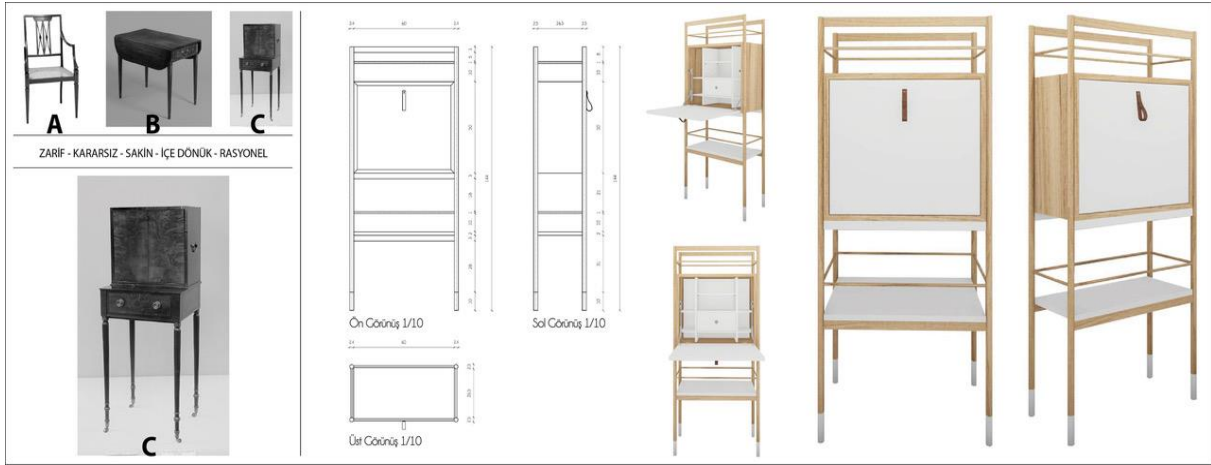
Esin kaynağı olarak seçilen mobilyadaki mekanik özellikler ve bu sayede artırılan işlevsellik; yeni tasarıma da yansıtılmıştır. Kaynak mobilyanın vazgeçilmez unsurları olarak belirlenen açılır-kapanır ve katlanır mekanizmalar, yeni tasarımda farklı biçimlerde de olsa yer almıştır. Düz yapılı, zemine doğru incelen, yivli ayaklar, yeni tasarımda da korunmuştur ki, bu özellik de kaynak tasarıma karakterini veren en önemli niteliklerden biri olarak değerlendirilmiştir. Üst tabladaki kalınlık, depolama işlevinin korunmasına ek olarak, sakın ve düzenli karakterin temsillerinden biri olarak da yeni tasarımda aynı oranlarda yer almıştır.

Malzemenin kaynak mobilyaya verdiği sıcaklık, yeni tasarımda yerini daha soğuk bir etkiye bıraksa da mesafeli duruşun yansıtılması anlamında tasarımı güçlendirmiştir. Tarihsel

referans, ayakların uçlarındaki topuzlar ile vurgulanmış; tasarımın diğer noktalarında tamamen güncel yaklaşımlar benimsenmiştir (Şekil 5).

3.5 Tasarım 5 – desk-on-frame – depolama ünitesi

Şekil 6’da 19. Yüzyıl’ın tipik, depolamalı masalarından biri ve bu mobilya esin kaynağı alınarak tasarlanmış yeni mobilya yer almaktadır. Zarif, Kararsız, Sakin, İçe Dönük ve Rasyonel sıfatlarıyla başlanan süreçte, bu sıfatların bir kısmının esin kaynağı mobilyayı da tanımladığı anlaşılmıştır. Özellikle, zarafet, sakinlik, içe dönüklük ve rasyonelite, kaynak mobilyanın gerek genel geometrik yapısında gerekse yalın tavrında karşılık bulmuştur.

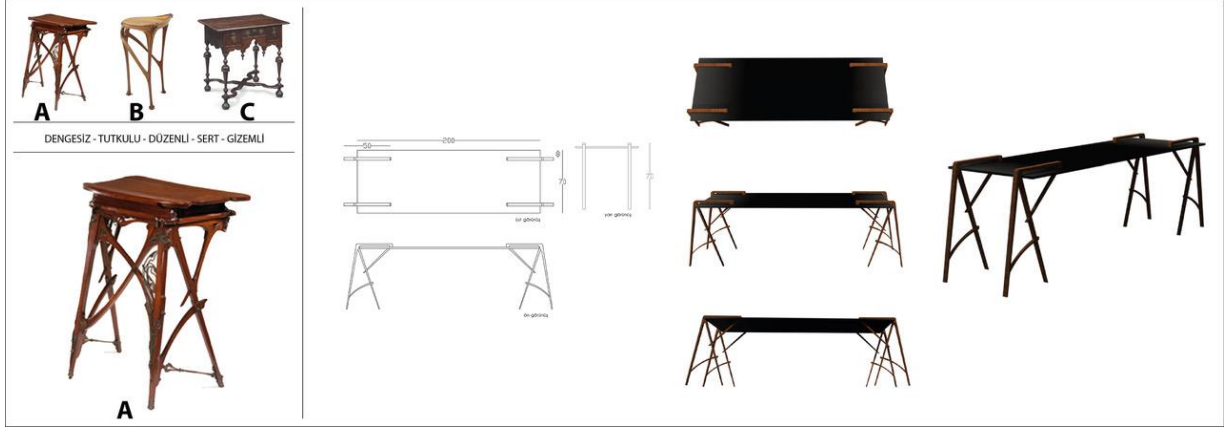

Şekil 6. Pair of Sheraton revival mahogany desk chairs mahogany 1890 (A, URL-12, 2020), Drop-leaf pembroke table (B, URL-13, 2020), Portable desk-on-frame table (C, URL-14, 2020), 19. yüzyıl başları, Amerikan desk-on-frame masa referanslı depolama ünitesi (Tasarımcı: İlkay Volkan Yüceer).

Gövdeye nazaran yüksek ve ince ayaklar sayesinde, üst kısımda yer alan masa ve depolama üniteleri oldukça zarif bir yapıya kavuşmuştur. Masa tablası içerisinde ve üzerinde yer alan kapalı kısımlarda içe dönüklük; bu alanların geometrik yapısında ise sakinlik ve rasyonellik okunmaktadır. Bu unsurlar, kaynak mobilyanın vazgeçilmez unsurları olarak, yeni tasarıma da aktarılmıştır. Geometrik yapı, yeni tasarımda genel hatlarıyla korunmuş olsa da üst kısma ek öğeler eklenmiş, yazı tablası incelmış ve gövdeye entegre edilmiştir. Ayaklar, yeni tasarımda daha kısa olarak yer alsa da incelik ve zarafet anlamında niteliğini korumuştur. Ayak uçlarındaki yüksek metal kısımlar ise tarihsel öğelere referans vermektedir. Yapılan ince çerçeve kayıt gibi elamanlar sayesinde mobilya zarafetini de devam ettirmiştir. Yapılan eklemelerden biri olan deri kulp ise günümüz yaklaşımlarının da gözetildiğini sembolize etmekle birlikte, özündeki doğallığı koruyan bir görüntü sunmaktadır. Diğer malzeme farklılıkları ise depolama birimlerinde yapılmıştır. Kaynak mobilyadaki koyu renk, yerini beyaz tonlarına bırakmıştır. Herhangi bir renk, yani kroma girilmeyerek, sakin ve rasyonel yapı korunmuştur.

3.6 Tasarım 6 – Guimard desk – çalışma masası

Şekil 7’de, Hector Guimard’a ait Art Nouveau stilinde bir desk/masa ve buradan esinlenilerek tasarlanmış yeni bir çalışma masası yer almaktadır. Art Nouveau akımının önemli temsilcilerinden Guimard’ın seçilen mobilyasında, dönemin ve akımın neredeyse bütün tipik özellikleri izlenebilmektedir.

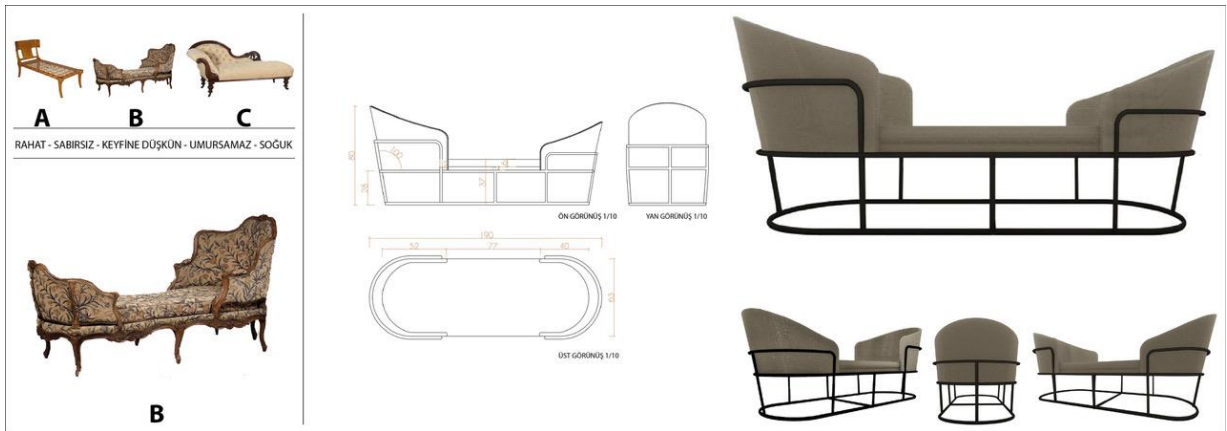

Şekil 7. Desk (A, URL-15, 2020), Side table (B, URL-16, 2020), William and Mary style walnut lowboy side table (C, URL-17, 2020), 19. yüzyıl sonları, Hector Guimard masa referanslı çalışma masası (Tasarımcı: Nahide Erol).

Dengesiz, Tutkulu, Düzenli, Sert ve Gizemli sıfatları ile yola çıkılan analizlerde, bu sıfatların bir kısmının esin kaynağı mobilya ile de örtüştüğü değerlendirilmiştir. Kaynak mobilyadaki dinamik denge, tutkulu floral öğeler, asimetrik detaylar ve gizem, yeni tasarım için de yol gösterici olmuştur. Art Nouveau stiline özgü floral biçimli öğeler ve zarafet, vazgeçilmez unsur olarak yeni tasarımda da yerini almıştır. Ancak, bu öğelerin birebir alınmasındansa, tarihsel aktarıma referans verecek detaylar, benzer oranlar ve benzer biçimleniş ilkeleriyle kullanılmıştır. Kaynak mobilyada küçük bir dikdörtgen biçiminde olan ve kayıttan boşlukla yükselen üst tabla, yeni tasarımda yerini ince tek bir levhaya bırakmıştır. Malzeme kaynak tasarımda masif ahşap iken, yeni tasarımda doğal ahşap kaplı yonga veya lif levha, masif ahşap veya metal alaşım ayak gibi güncel malzemeler kullanılabilecektir. Yeni tasarım, soyunun ve Art Nouveau karakterinin devamı niteliğinde, ancak tamamen yeni öğeler içeren bir örnek olarak değerlendirilmiştir.

3.7 Tasarım 7 – rokoko düşes – ikili koltuk

Yola Rahat, Sabırsız, Keyfine Düşkün, Umursamaz ve Soğuk sıfatlarıyla ile başlayan tasarımın esin kaynağı Rokoko stilinde bir düşes koltuk olarak seçilmiştir. Rahat, keyfine düşkün ve umursamaz sıfatlarının kaynak mobilyanın karakterinde belli oranda karşılık bulunduğu söylenebilecektir (Şekil 8).

Şekil 8. “Klini” chaise (A, URL-18, 2020), Rare chaise longue en noyer richement sculpté, à dossierets e- Lot 320 (B, URL-19, 2020), Antique English Victorian mahogany upholstered chaise longue settee sofa couch (circa 1860) (C, URL-20, 2020), 19. yüzyıl rokoko düşes koltuk referanslı koltuk tasarımı (Tasarımcı: Sultan Gül).

Kaynak tasarımıdaki karşılıklı ikili yapı, bu mobilyayı benzerlerinden ayıran ve karakterini önemli ölçüde etkileyen özelliklerdendir. Bir yanın diğerinden alçak olması da vazgeçilmez unsurlardan biri olarak nitelendirilmiştir. Rahatlığa vurgu yapan döşemeli yapı, bu özelliklerle birlikte, yeni tasarımda aynen korunmuştur. Ancak, kaynak mobilyada yer alan kabriyal ayak yapısı, yeni tasarımda yerini siyah boyalı boru profilden bir karkasa bırakmıştır. Döşemeli ana gövde, rahat, keyfine düşkün ve umursamaz karakterini bu yapıda da korumuştur. Arkalık eğimleriyle verilen Rokoko etkisi, tarihsel bir aktarım olarak, düşes tipolojisine destek olmak üzere yeni tasarımda da yer almıştır. Günümüz yaklaşımlarını içeren ancak, kaynak aldığı dönemin karakterini taşıyan bu mobilya, yapısal anlamda tamamen yeni öğeler barındıran, yeni bir mobilyadır.

Çalışmanın amacı, mobilya tasarımı bağlamında, esinlenme, tarihsel aktarım ve yenilik kavramlarını, retrospektif bir analiz ve prospektif bir sentez aracılığıyla irdelemektir. Tasarımda, pek çok “şey” esin kaynağı olabilecektir. Bu kaynak kimi zaman tasarımcının öznel birikimine has bir öğe olabileceği gibi, kimi zaman bir kavram, kimi zaman bir sanat eseri, kimi zaman da başka bir tasarım olabilecektir. Burada önemli olan esinlenme ile kopyalama, taklit arasındaki sınırın belirlenmesidir. Esinlenme, ilerlemenin, yeni tasarımlar ortaya koymanın anahtarlarından biri iken, kopyalama ve taklit, tasarım alanını tamamen geriye götüren, tasarım etiğine ve hukukuna aykırı; kısa, orta veya uzun vadede doğrudan veya dolaylı paydaşlarına mutlak zarar getiren bir eylemdir. Bu zarar kimi zaman maddi, kimi zaman manevi, çoğu zaman ise hem maddi hem manevi olmaktadır. Bireysel zararların ötesinde, ülke kalkınması ve prestij anlamında da kayıplara neden olabilmektedir.

Kopyalama veya taklit anlamına gelmemekle birlikte, tarihsel süreçte karşımıza çıkan mobilyalara özgü öğeler, belirli analizler yapılmadan, ölçütler belirlenmeden de yeni tasarımlarda kullanılabilir. Hatta klasik ve modern birleşimi mobilyalarda, anlamsal boyut göz önünde bulundurulmadan çeşitli tabirler kullanılabilir; tarihsel aktarımda tutarlılık ikinci plana atılabilir. Oysa, mobilya tasarımında tarihsel referansların kullanılması, ancak ve ancak sağlam bilgi altyapısı, güçlü kavramsal altlık, analitik bir yaklaşım ve üsluplar arasında tutarlılığın sağlanması ile mümkün olabilecek bir eylemdir. Yeniliğin yakalanması ise bir başka hedef olarak karşımıza çıkar.

4 Sonuçlar ve Öneriler

Bu hedefler doğrultusunda, çalışmanın, yeni tasarımların geliştirilmesi veya geçmiş tasarımların doğru bir şekilde analiz edilebilmesi ve dolayısıyla tasarımlarda tutarlılığın sağlanabilmesine katkı sunması beklenmektedir.

Bu bağlamda, çalışmada aktarılan verilerden elde edilen sonuçlar ve bu sonuçlara bağlı olarak sunulmak istenen öneriler aşağıdaki gibidir:

- Mobilya tasarımında, tarihsel süreçte yer alan örnekler, yeni tasarımlar için esin kaynağı olabilecektir.
- Esinlenme ile kopyalama/taklit arasında çok belirgin bir ayrım bulunmaktadır. Esinlenme, tasarım geliştirmede önemli ve yararlı bir eylem iken; kopyalama ve taklit, tasarım etiğine ve hukukuna kesinlikle aykırı bir harekettir.
- Mobilya tasarımında, esin kaynağı tarihsel süreçten bir mobilya olarak alınacak ise, tarihsel sürece ve ilgili döneme/akıma hakim olunması son derece önemli ve zorunludur.
- Dönemlerin ve akımların, salt mobilyaların görünümüleri üzerinden değerlendirilmesi, tasarımcıya çok sınırlı bir veri sunacaktır. Analizlerin, gerek işlevsel, gerek yapısal, gerekse anlamsal boyutlarda yapılması gerekmektedir.

- Esin kaynağı olarak alınan mobilyada yer alan unsurların, yeni tasarlanacak olan mobilyada ne şekilde yer alacağı; mobilyanın “yenilik” derecesini belirleyecektir. Bu sebeple, aktarımların dikkatle ve yine analiz bulgularına göre yapılması önem arz etmektedir.
- Esinlenme sonucunda, tarihsel aktarımlarda, biçimsel hiçbir öğeye yer vermemek de mümkündür. Karakter, her zaman salt biçimsel öğelerle yansıtılmak durumunda değildir. Kimi zaman yalnızca bir malzeme veya bir renk kullanımı da çok değerli ve yerinde referanslar oluşturabilecektir. Veyahut, esin kaynağı ile yeni tasarım arasında herhangi bir görsel benzerliğin olmadığı durumların da olması mümkündür. Önemli olan, yeni tasarımın, üzerine yükleneni iletebilmesi ve “yeni” olabilmesidir.

Yazar Katkıları

İsmail Bezci: Metodolojinin belirlenmesi, Görselleştirme, Makale Taslak oluşturma, Makale yazma ve düzenleme. **Vildan Dünder Türkkan:** Literatür taraması, Görselleştirme, Makale taslak oluşturma, Makale yazma ve düzenleme. **Gülçin Cankız Elibol:** Metodolojinin belirlenmesi, Makale taslak oluşturma, Makale yazma, inceleme ve düzenleme.

Finansal destek beyanı

Finansal destek alınmamıştır.

Çıkar çatışması

Yazarlar arasında çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Kaynaklar

- Britannica, (2025). Régence style, <https://www.britannica.com/art/Regence-style> (Son erişim: 01.05.2025).
- Can, A. ve Gürpınar, A., (2021). Türkiye’nin mobilya tasarım tarihi, 1800-2000, *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 11(3), 1004-1018.
- Çaparlar, C. Ö., ve Dönmez, A. (2016). Bilimsel araştırma nedir, nasıl yapılır. *Turk J Anaesthesiol Reanim*, 44(4), 212-218, DOI: [10.26466/opus.581800](https://doi.org/10.26466/opus.581800)
- Çorbacioğlu, E., (2022). Tasarımda görsel öğelerin kültürel analizi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (30), 750-75, DOI: [10.29000/rumelide.1192666](https://doi.org/10.29000/rumelide.1192666)
- Eckert, C. ve Stacey, M., (2000). Sources of inspiration: a language of design, *Design Studies*, 21(5), 523-538. DOI: [10.1016/s0142-694x\(00\)00022-3](https://doi.org/10.1016/s0142-694x(00)00022-3)
- Elibol, G. C., Dünder Türkkan, V. ve Bezci, İ., (2019). Sanat esinli “mobilya” tasarımı. *Yıldız Journal of Art and Design*, 6(2), 153-173.
- Entes, (2025). Endüstri 5.0 Nedir? Nasıl Ortaya Çıkmıştır?, <https://www.entes.com.tr/endustri-5-0-nedir-nasil-ortaya-cikmistir/> (Sonerişim: 18.04.2025)
- Göktaş O., Ergin, E. ve Tuğcu, K. C., (2024). Göz izleme teknolojisi ile ölçülen görsel ilginin mobilya satın alma tercihleri ile ilişkisinin belirlenerek talep tahmini yöntemi olarak kullanılabilirliğinin incelenmesi, *Mobilya ve Ahşap Malzeme Araştırmaları Dergisi*, 7(2), 204-219, DOI: [h10.33725/mamad.1556670](https://doi.org/10.33725/mamad.1556670)
- Gürcüm, B. H. ve Çifçi, A., (2017). Tekstil tasarımında yaratıcılık ve esinlenme. *The Journal of Academic Social Science Studies*, 54, 1-19, DOI: [10.9761/JASSS4877](https://doi.org/10.9761/JASSS4877)
- Gürcüm, B. H. ve Kartal, S., (2021). Tekstil tasarımında esin kaynaklarını yansıtmaya yöntemleri. *Journal of International Social Research*, 14(77), 545-557.

- Kalfaoğlu Hatipoğlu, H. ve Koç Aytekin, Ç., (2020). Mimaride tasarım kodları ve anlamsal sürdürülebilirlik: Dil, bellek ve kimlik tartışması, *idealkent Kent Araştırmaları Dergisi*, 31(11), 1676-1698, DOI: [10.31198/idealkent.818370](https://doi.org/10.31198/idealkent.818370)
- Köse Doğan, R. (2015). Retrospektif Bakış Açısıyla Eileen Gray, *Online Journal of Art and Design*, 3 (3), 1-18.
- Özkan, K. and Öztürk, B., (2023). The effect of modernism movement on iconic furniture design, *The Turkish Online Journal of Design Art and Communication*, 13(3), 690-699. DOI: [10.7456/tojdac.1280460](https://doi.org/10.7456/tojdac.1280460)
- Talari, K., and Goyal, M. (2020). Retrospective studies–utility and caveats. *Journal of the Royal College of Physicians of Edinburgh*, 50(4), 398-402, DOI: [10.4997/jrcpe.2020.409](https://doi.org/10.4997/jrcpe.2020.409)
- Tuna Ultav, Z., Hasırcı, D. and Atmaca Çetin, H., (2021). Materiality of mid-century modern furniture in Turkey. *Art-Sanat Dergisi*, 8(15), 347-367, DOI: [10.26650/artsanat.2021.15.0014](https://doi.org/10.26650/artsanat.2021.15.0014)
- URL-1., (2020). Wrought iron savonarola chair, *1stDIBS*, https://www.1stdibs.com/furniture/seating/chairs/wrought-iron-savonarola-chair/id-f_3767402/ (Son Erişim: 19.02.2020)
- URL-2., (2020). George III period satinwood work table, *1stDIBS*, <http://www.onlinegalleries.com/art-and-antiques/detail/george-iii-periodsatinwood-work-table/217629> (Son Erişim: 19.02.2020)
- URL-3., (2020). Early 17th century Spanish walnut vargueno, *BADA*, <https://www.bada.org/object/early-17th-century-spanish-walnut-vargueno-circa-1700> (Son Erişim: 19.02.2020)
- URL-4., (2020). Louis arm chair-natural light linen, *houzz*, <https://www.houzz.com/products/louis-arm-chair-natural-light-linen-prvw-vr~133097219> (Son Erişim: 24.02.2020)
- URL-5., (2020). Hepplewhite furniture plans, *Pinterest*, <https://tr.pinterest.com/pin/175288610475074715/> (Son Erişim: 24.02.2020)
- URL-6., (2020). Hepplewhite armchair, *houzz*, <https://www.houzz.com/products> (Son Erişim: 24.02.2020)
- URL-7., (2020). Mahogany Chippendale double chair settle seat, *1stDIBS*, https://www.1stdibs.com/furniture/seating/chairs/mahogany-chippendale-double-chair-settle-seat/id-f_33579022/ (Son Erişim: 19.02.2020)
- URL-8., (2020). Sofa, north and central Amerika, Massachusetts, *GetArchive*, <https://timelessmoon.getarchive.net/amp/media/sofa-cb4a65> (Son Erişim: 19.02.2020)
- URL-9., (2020). Banister-back armchair, *BIDSQUARE*, <https://www.bidsquare.com/online-auctions/new-haven-auctions/banister-back-armchair-5298670> (Son Erişim: 19.02.2020)
- URL-10., (2020). Secrétaire à cylindre, *LOUVRE*, <https://collections.louvre.fr/en/ark:/53355/cl010103634> (Son Erişim: 21.02.2020)
- URL-11., (2020). Burgundy table, Mechanical table, *LA MAISON CONVERTIBLE*, <https://www.lamaisonconvertible.fr/en/blogs/astuces-et-conseils-deco/histoire-meuble-convertible> (Son Erişim: 21.02.2020)

- URL-12., (2020). Pair of Sheraton revival mahogany desk chairs, *SellingANTIQUES*, <https://www.sellingantiques.co.uk/522197/pair-of-sheraton-revival-mahogany-desk-chairs/> (Son Erişim: 20.02.2020)
- URL-13., (2020). Drop-leaf pembroke table, *THEMET*, <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/5579> (Son Erişim: 20.02.2020)
- URL-14., (2020). Portable desk-on-frame table, *THEMET*, <https://www.metmuseum.org/art/collection/search/6728> (Son Erişim: 20.02.2020)
- URL-15., (2020). Desk, V&A, <https://collections.vam.ac.uk/item/O60314/desk-guimard-hector/> (Son Erişim: 22.02.2020)
- URL-16., (2020). Side table, MoMA, <https://www.moma.org/collection/works/3270> (Son Erişim: 22.02.2020)
- URL-17., (2020). William and Mary style walnut lowboy side table, *Antiques Atlas*, https://www.antiques-tlas.com/antique/william_and_mary_style_walnut_lowboy_side (Son Erişim: 22.02.2020)
- URL-18., (2020). “Klini” chaise, *1stDIBS*, https://www.1stdibs.com/furniture/seating/chaise-longues/klini-chaise-th-robsjohn-gibblings/id-f_28965692/ (Son Erişim: 23.02.2020)
- URL-19., (2020). Rare chaise longue en noyer richement sculpté, à dossierets e- Lot 320, *Thierry de MAIGRET*, <https://www.thierrydemaigret.com/lot/13940/2681451?npp=10000&> (Son Erişim: 23.02.2020)
- URL-20., (2020). Antique English Victorian mahogany upholstered chaise longue settee sofa couch (circa 1860), *SellingANTIQUES*, <https://www.sellingantiques.co.uk/631640/antique-english-victorian-mahogany-upholstered-chaise-longue-settee-sofa-couch-circa-1860> (Son Erişim: 23.02.2020)
- Yararel Doğan, B., Arslan, K. ve Arpacı, G. S., (2022). Bireylerin retro mobilya tercihinin kuşaklararası analizi, *Anadolu Üniversitesi Sanat & Tasarım Dergisi*, 12(2), 579-594, DOI: [10.35379/cusosbil.907246](https://doi.org/10.35379/cusosbil.907246)